

## Yttrande över "En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten, SOU 2025:98"

### Boverkets ställningstagande

Boverket tillstyrker Landsbygds- och infrastrukturdepartementets remiss "En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten, SOU 2025:98" vad gäller förslaget om att tydliggöra Lantmäteriets ansvar för att tillhandahålla utbildning och kunskapsstöd till all förrättningsverksamhet.

Boverket avstyrker remissen i övrigt.

### Boverkets synpunkter

Boverket lämnar även följande synpunkter

#### Utredningens uppdrag

Enligt utredningens beskrivning av direktiven "ska utredningen göra en översyn av lantmäterimyndigheternas organisering i syfte att förbättra förutsättningarna för både den statliga och de kommunala lantmäterimyndigheterna att bedriva en effektiv, enhetlig och rättssäker fastighetsbildningsverksamhet i hela landet".

För att kunna göra en sådan översyn krävs, enligt Boverket, en analys av både den statliga och de kommunala lantmäterimyndigheterna något som Boverket menar inte har gjorts. Boverket anser att utredningen i stort är en utvärdering av de kommunala lantmäterimyndigheterna där utredningen valt att lägga förslag som resulterar i en stympning av de kommunala lantmäterimyndigheternas verksamhet utan några tydliga skäl. Utredningen motiverar flera av dessa förslag utifrån att det kan finnas problem och risker med de kommunala lantmäterimyndigheternas sätt att arbeta, organisera sig och möjlighet att utföra sitt uppdrag. Detta utan att visa på några faktiska problem.

Det finns även förslag som innebär att de kommunala lantmäterimyndigheterna ska anpassa sitt arbetssätt till att efterlikna den statliga. Ett sådant förslag skulle kunnat motiveras utifrån en beskrivning av hur den statliga lantmäterimyndigheten genomför samma uppgifter utan samma risker eller problem eller genom någon annan typ av analys för att påvisa att detta arbetssätt skulle vara att föredra. Ingen sådan motivering eller analys redovisas dock i utredningen.

Boverket anser att det är problematiskt att begränsa möjligheterna för en effektiv samhällsbyggnadsprocess när det inte finns några djupare analyser av riskerna för exempelvis jäv eller förtroendeskada. Då förslagen i så stor utsträckning saknar egentliga motiv, analyser och konsekvensbeskrivningar anser Boverket att de inte heller kan tillstyrkas.

Boverket väljer att exemplifiera den ovan beskrivna bristen av analys utifrån två av utredningens förslag.

Boverket ställer sig frågande till utredningens bedömning till att alla förrättningar där statliga myndigheter och statligt helägda bolag är sökande bör hanteras samlat av en lantmäterimyndighet. ”Utredningen menar att särskilda förutsättningar behöver beaktas så att handläggningen av vissa förrättningar ska kunna hanteras effektivt, enhetligt och rättssäkert utifrån ett nationellt perspektiv och utifrån viktiga samhällsintressen.” Vilka dessa särskilda förutsättningar är framgår dock inte och Boverket ser inte heller, utifrån ett nationellt perspektiv och viktiga samhällsintressen, hur exempelvis kriminalvården skulle gynnas av att handläggningen av en förrättning för att bilda en fastighet för ett fängelse flyttas från en myndighet med lokalkännedom och kännedom om den gällande detaljplanen till en myndighet utan denna kunskap.

Ett annat exempel på förslag som inte är underbyggt är varför den en kommunal lantmäterimyndighet inte skulle kunna handlägga förrättningar där säkerhetsskyddslagen är tillämplig. Utredningen menar att det kan vara svårt för kommunen att upprätthålla alla krav som ställs för denna typ av förrättningar. Utredningen visar inte på något sätt att kommunerna inte har eller inte skulle ha möjlighet att uppfylla dessa krav. Däremot visar experten Magnus Edén i sitt särskilda yttrande hur kommunen i flera steg hanterar just säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

#### **Särskilt om förslaget om ett gemensamt ärendehanteringssystem**

Boverket menar att ett obligatoriskt gemensamt ärendehanteringssystem inte bör vara huvudfokus. Nyttorna realiseras bäst om fokus ligger på en gemensam nationell infrastruktur för information och ärendehantering (back-end och mottagande) snarare än på att alla aktörer måste använda exakt samma programvara och gränssnitt. Mot denna bakgrund kan däremot ett gemensamt obligatoriskt bakgrundssystem vara motiverat, under förutsättning att det utformas med fokus på mottagande, interoperabilitet och integrationer snarare än på ett enhetligt användargränssnitt. I Nationella geodataplattformen har Lantmäteriet denna typ av mottagande av data som är oberoende av vilket system eller gränssnitt informationen produceras i.

I detta ärende har generaldirektör Anders Sjelvgren beslutat och signerat beslutet elektroniskt. Föredragande har varit utredare Karolina Andersson. I den slutliga handläggningen har också rättschef Yvonne Svensson, avdelningschef Lennart Andersson, enhetschef Frida Jonsson och jurist Lars Svensson deltagit.

Anders Sjelvgren  
generaldirektör

Karolina Andersson  
utredare

Kopia till:

[li.spn@regeringskansliet.se](mailto:li.spn@regeringskansliet.se)

[helen.ekstam@regeringskansliet.se](mailto:helen.ekstam@regeringskansliet.se)